

Spis treści

Wykaz skrótów	7
Uwagi wstępne	9
1. Euro jako waluta Unii Gospodarczej i Walutowej	13
1.1. Podłoże ustanowienia UGW w ramach Unii Europejskiej	13
1.1.1. Stworzenie obszaru jednowalutowego jako element strategii integracyjnej	13
1.1.2. Integracja walutowa do 1999 roku	18
1.1.2.1. Unia Gospodarcza i Walutowa według Planu Wernera	18
1.1.2.2. Europejski System Walutowy	19
1.1.2.3. ECU	21
1.2. Główne zasady funkcjonowania obszaru euro i warunki udziału w nim	23
1.2.1. Wyzwania związane z uczestnictwem w obszarze jednowalutowym – problem optymalności	23
1.2.2. Zasady funkcjonowania obszaru euro wynikające z Raportu Delorsa i traktatu z Maastricht	27
1.2.3. Warunki uczestnictwa w obszarze euro	33
1.2.4. Znaczenie kryteriów zbieżności	35
1.2.4.1. Inflacja	35
1.2.4.2. Deficyt budżetowy i dług publiczny	37
1.2.4.3. Udział w ESW	39
1.2.4.4. Długoterminowe stopy procentowe	40
1.2.5. Kraje zakwalifikowane do uczestnictwa w obszarze euro	40
1.2.5.1. Inflacja	43
1.2.5.2. Deficyt budżetowy i dług publiczny	43
1.2.5.3. Udział w ESW	44
1.2.5.4. Długoterminowe stopy procentowe	46
1.3. Korzyści i koszty związane z wprowadzeniem euro	46
1.3.1. Mikroekonomiczne i makroekonomiczne korzyści wynikające z wprowadzenia euro	46
1.3.2. Koszty ustanowienia UGW i wprowadzenia euro	49
1.4. Zasady wprowadzenia euro do obiegu	52
1.4.1. Etapowy proces wprowadzania euro	52
1.4.2. Kursy konwersji	55
1.4.3. Inne aspekty prawne i techniczne wprowadzenia i funkcjonowania euro	59
1.4.4. Monety i banknoty	60

2. Polityka pieniężna, kursowa i budżetowa w ramach obszaru euro – założenia i realizacja w praktyce	62
2.1. Europejski System Banków Centralnych jako emitent euro. Jednolita polityka pieniężna i jej instrumenty	62
2.1.1. Europejski System Banków Centralnych	62
2.1.2. Polityka pieniężna ESBC	66
2.1.2.1. Bezpośrednie i pośrednie cele w polityce pieniężnej ESBC	66
2.1.2.2. Instrumenty polityki pieniężnej ESBC	69
2.1.3. Kwestia niezależności Europejskiego Systemu Banków Centralnych	73
2.1.4. Nadzór nad bankami	75
2.2. Polityka kursowa. Mechanizm stabilizowania kursów – ERM II	75
2.3. Efekty polityki pieniężnej i kursowej od roku 1999	77
2.3.1. Stabilność cen	77
2.3.2. Kształtowanie się kursu euro do dolara amerykańskiego	80
2.4. Sytuacja na rynku pracy	83
2.5. Polityka budżetowa – zasady kształtowania oraz rezultaty	88
2.5.1. Zdecentralizowany charakter polityki budżetowej w ramach obszaru euro	88
2.5.2. Pakt Stabilności i Wzrostu	91
2.5.3. Sytuacja finansów publicznych krajów obszaru euro (lata 1997–2001)	94
2.5.4. Działania prewencyjne podejmowane przez Komisję Europejską i Radę Unii Europejskiej	96
2.5.5. Finanse publiczne w perspektywie średnio- i długoterminowej	101
2.5.6. Implikacje obecnych rozwiązań w sferze polityki budżetowej dla integracji politycznej	104
3. Euro jako waluta międzynarodowa	111
3.1. Stosowanie walut narodowych w skali międzynarodowej	111
3.2. Euro jako jedna z trzech głównych walut międzynarodowych	115
3.3. Zastosowanie euro w handlu międzynarodowym	116
3.4. Udział euro w transakcjach na rynku finansowym	117
3.5. Euro jako waluta referencyjna, interwencyjna oraz rezerwowa	118
3.6. Udział krajów obszaru euro w międzynarodowej współpracy walutowej	120
3.7. Przyszła pozycja euro na świecie	123
4. Rynek finansowy obszaru euro	126
4.1. Istota jednolitego rynku finansowego	126
4.2. Kierunek ewolucji rynku finansowego na obszarze euro	128
4.3. Sektor bankowy	132
4.4. Rynek papierów dłużnych	135
4.4.1. Skarbowe papiery dłużne	135
4.4.2. Papiery dłużne przedsiębiorstw	137
4.5. Rynek akcji	139
4.6. Rynek finansowy jako czynnik rozwoju obszaru euro	144
5. Perspektywy rozszerzenia obszaru euro	146
5.1. Dania, Szwecja i Wielka Brytania jako potencjalni członkowie obszaru euro	146
5.1.1. Sytuacja gospodarcza	146
5.1.2. Specyficzne aspekty integracji poszczególnych krajów z obszarem euro	148
5.2. Perspektywy włączenia Polski do obszaru euro	152
5.2.1. Uwagi ogólne	152
5.2.2. Droga do zastąpienia złotego przez euro – główne etapy	154
5.2.3. Najważniejsze wyzwania przed polską gospodarką w procesie integracji z obszarem euro	156
Zakończenie	164
Bibliografia	165